

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Статтю присвячено проблемі застосування педагогічної діагностики у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов. Розглянуто порядок та особливості застосування педагогічної діагностики у навчальному процесі ВНЗ. З'ясовано, що педагогічна діагностика дозволяє проаналізувати процес професійної підготовки студентів, визначити його результативність, виявити прогалини у підготовці, усунути їх, підтвердити успішні результати та спроектувати наступні етапи професійної підготовки.

Ключові слова: педагогічна діагностика, професійна підготовка, критерії оцінки, показники оцінки, методи контролю, види контролю.

Постановка проблеми. Педагогічна діагностика як важлива складова професійної підготовки вчителів іноземних мов до майбутньої педагогічної діяльності продовжує перебувати у центрі уваги науковців, оскільки без неї неможливо досягти мети навчання – формування професійно підготовлених майбутніх учителів іноземних мов, які на високому рівні володіють фаховими компетенціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників, які у своїх працях приділяли увагу проблемі застосування педагогічної діагностики у навчальному процесі, – К. Іггенкамп, І. П. Підласий, В. Л. Ортинський, С. І. Рябокiнь, О. В. Аніщенко, С. В. Реттiх та iн.

Термін "педагогічна діагностика" вперше запропонував німецький учений-педагог К. Іггенкамп. Дослідник дає наступне визначення терміну: "Педагогічна діагностика покликана, по-перше, оптимізувати процес індивідуального навчання, по-друге, в інтересах суспільства забезпечити правильне визначення результатів навчання і, по-третє, керуючись виробленими критеріями, звести до мінімуму помилки при переведенні того, хто навчається, з однієї навчальної групи в іншу, при спрямуванні їх на різні курси у виборі спеціалізації навчання. За допомогою педагогічної діагностики аналізується навчальний процес і визначаються результати навчання" [1].

У системі вищої освіти педагогічна діагностика, на думку К. Іггенкампа, використовується у трьох формах:

- діагностика відбору при допуску до навчання у вищому навчальному закладі;
- консультаційна діагностика до надходження і під час навчання у ВНЗ;
- вимір успішності під час навчання у вузі.

Особливістю педагогічної діагностики, на думку дослідника, є те, що в ході її проведення виявляються індивідуальні дані того, хто навчається, для того, щоб зрозуміти його самого, особливості його особистості і пристосувати дидактичні методи до його індивідуальних якостей [1].

На думку С. В. Реттiх "педагогічна діагностика – це і підрозділ педагогіки вищої школи, що вивчає принципи, методи розпізнавання і встановлення ознак, що характеризують нормальний або відхилений від норм хід педагогічного процесу. Це і процедура постановки діагнозу". "Педагогічний діагноз – це різнобічне вивчення й опис об'єкта (особистості, групи), педагогічної ситуації для прийняття конкретного рішення, розробки ефективних навчально-виховних дій і операцій" [2: 128].

За твердженням І. П. Підласого "діагностика – це система технологій, засобів, процедур, методик та методів висвітлення обставин, умов та факторів функціонування педагогічних об'єктів, перебігу педагогічних процесів, встановлення їх ефективності та наслідків" [3: 286]. Дослідник зауважує, що "в діагностику вкладається більш широкий і більш глибокий зміст, ніж у традиційну перевірку знань, умінь. Перевірка лише констатує результати, без пояснення їх походження. Діагностування розглядає результати у зв'язку зі шляхами, способами їх досягнення, виявляє тенденції, динаміку формування продуктів навчання. Діагностування включає в себе контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшого розвитку явищ. Контролювання, оцінювання знань, умінь тих, хто навчається, включаються в діагностування як необхідні складові частини" [4: 544].

Мета статті полягає у вивченні особливостей застосування педагогічної діагностики у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Педагогічна діагностика відіграє важливу роль у навчальному процесі, адже її застосування дозволяє викладачеві проаналізувати процес професійної підготовки студентів та визначити його результативність. У результаті чого викладач може виявити прогалини у підготовці студентів, усунути їх (провести корекцію), підтвердити успішні результати, спроектувати наступні етапи

підготовки, за необхідності обрати більш раціональні навчальні методи, переглянути та переосмислити, переробити або розробити нове навчально-методичне забезпечення дисциплін.

У процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов педагогічна діагностика застосовується наступним чином:

По-перше визначається об'єкт та формулюються цілі. Об'єктом виступають професійні знання студентів, уміння, навички та здібності застосування їх на практиці (володіння компетенціями), уміння самостійно їх розширювати і поглиблювати. Ціллю є професійна компетентність майбутніх учителів іноземних мов, високий рівень володіння відповідними професійними компетенціями, уміння формувати комунікативну компетенцію учнів основної школи.

По-друге визначаються критерії і показники рівня оволодіння студентами професійними компетенціями.

Система вищої освіти України реалізується відповідно до основних положень Болонської декларації, тому професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов реалізується відповідно до умов кредитно-трансферної (кредитно-модульної) системи організації навчального процесу (КТСОНП).

Кредитно-трансферна система організації навчального процесу (КТСОНП) – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій і залікових одиниць (залікових кредитів), охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю якості знань і вмінь та навчальної діяльності студента (слухача) у процесі як аудиторної, так і самостійної роботи [5: 6].

В умовах кредитно-модульної технології навчання викладач організовує навчальну діяльність майбутніх учителів іноземних мов, визначаючи її цілі і завдання, керує самостійною та науково-дослідною роботою, здійснює постійний контроль і оцінку навчальних досягнень, а також формує спонукальні мотиви студентів до навчально-пізнавальної, самостійної та наукової діяльності.

В умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у ВНЗ впроваджена Європейська система залікових кредитів (ECTS).

Європейська кредитно-трансферна система (з англ. European Credit Transfer System – ECTS) – це система, що створена для забезпечення єдиної міждержавної процедури виміру й порівняння між закладами освіти результатів навчання студентів, їхнього академічного визнання. Вона розроблена для забезпечення мобільності студентів, спрощує розуміння і порівняння навчальних програм та навчальних досягнень студентів як між вітчизняними, так і між іноземними навчальними закладами [4].

Система ECTS заснована на оцінюванні всіх видів роботи студента, необхідних для досягнення цілей, зазначених у навчальній програмі: відвідування лекцій, підготовка і участь у семінарських і практичних заняттях, самостійна робота, складання іспитів, проходження стажування, підготовка та захист магістерських робіт тощо [6: 4].

Оцінювання відбувається на основі критеріїв та відповідно до норм оцінювання навчальних досягнень студентів.

У педагогічній теорії під поняттям "критерій" розуміють об'єктивну ознаку, за допомогою якої здійснюється порівняльна оцінка досліджуваного явища, ступеня розвитку його у різних обстежених осіб або сукупності таких якостей явища, що відображають його суттєві характеристики і саме тому підлягають оцінці [7: 108].

Критерії оцінювання відносяться до основних положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ. Положення про порядок і методику оцінювання знань студентів обов'язково враховуються у ході педагогічного діагностування, відповідно до нього відбувається оцінка знань, вмінь та навичок майбутніх учителів іноземних мов.

Критерії оцінки – це параметри, відповідно до яких оцінюється навчальна діяльність студентів.

Показники оцінки – це норми, на які посилаються при виставленні оцінки.

У процесі оцінювання знань студентів викладач враховує наступні критерії:

- 1) характер засвоєння вже відомого знання (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);
- 2) якість виявленого студентом знання (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура мовлення);
- 3) рівень оволодіння вже відомими способами діяльності, вміннями і навичками використовувати засвоєні знання на практиці;
- 4) оволодіння досвідом творчої діяльності;
- 5) якість виконання роботи (зовнішнє оформлення, темп виконання, ретельність тощо) [8: 486].

Враховуючи ці критерії викладач оцінює успішність студентів – визначає рівень оволодіння професійними компетенціями. Відповідно до системи показників, що відображають об'єктивні знання, вміння та навички студентів, виставляється оцінка, яка включає у себе бал, цифрову (від 0-100 балів – сума балів за всі види навчальної діяльності), символічну (A, B, C, D, E, FX, F – оцінка за шкалою ECTS), (відмінно, добре, задовільно, незадовільно – оцінка за національною шкалою) форми вираження та фіксації.

По-третє відбираються і застосовуються відповідні методи контролю навчальної діяльності майбутніх учителів іноземних мов.

У процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов важливе місце посідає контроль. За його допомогою визначають рівень засвоєних знань, умінь і навичок студентів – рівень володіння професійними компетенціями. Контроль здійснюється за допомогою відповідних методів контролю.

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Вони повинні забезпечувати систематичне, повне, точне і оперативне отримання інформації про навчальний процес [9: 240].

Методи контролю – це способи діяльності викладача і студентів, у ході яких виявляються засвоєння навчального матеріалу та оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками [10: 8].

Методи контролю обираються відповідно до мети контролю, їх регулярне застосування у навчальному процесі дозволяє виявити динаміку формування ключових компетенцій майбутніх учителів іноземних мов. Кожен із методів контролю має свої переваги та недоліки, тому важливим є правильне їх поєднання та комплексне застосування у навчальному процесі.

Найбільш поширеними методами контролю є: усне, письмове та комбіноване опитування, тестовий та програмований контроль, практичний контроль. Систематичне застосування методів контролю у навчальному процесі дозволяє визначити рейтинг успішності навчальної роботи майбутніх учителів іноземних мов та рівень оволодіння професійними компетенціями.

Метод усного опитування – традиційний метод контролю, що слугує не лише для перевірки уже засвоєного навчального матеріалу, а й для повторення, закріплення, систематизації та узагальнення. При усному опитуванні між викладачем та студентами виникає безпосередній контакт, у процесі якого викладач має можливість контролювати відповідь студента, відразу виявляти та здійснювати корекцію помилок. Ми вважаємо його найефективнішим методом перевірки рівня оволодіння студентами комунікативною (мовленнєвою) компетенцією.

У процесі усного опитування викладач формулює конкретні, точні, чіткі та зрозумілі за змістом питання, що включають у себе основний, раніше опрацьований навчальний матеріал. Питання для усного опитування стимулюють розумову діяльність майбутніх учителів іноземних мов, адже у процесі пошуку відповіді на питання у них розвивається логічне мислення, вони порівнюють, аналізують, підбирають переконливі приклади, роблять висновки та обґрунтовують їх. Як правило, питання ставляться студентам усієї групи, щоб у підготовці до відповіді всі брали участь, дається певний час для обдумування і лише потім викладач викликає конкретного студента. Тривалість усного опитування залежить від специфіки навчальної дисципліни, виду занять, індивідуальних особливостей та можливостей студента.

Наступним традиційним методом контролю є метод письмового опитування. Він здійснюється у вигляді письмових робіт – контрольні, домашні та самостійні роботи, що включають у себе написання творів, диктантів, переказів, відповідей на запитання, різних вправ, тестових завдань, доповідей, рефератів тощо.

Досить часто у педагогічній практиці викладач вищої школи застосовує метод комбінованого опитування, що дозволяє при тих же затратах часу здійснити перевірку рівня володіння професійними компетенціями більшої кількості майбутніх учителів іноземних мов. Так, поки один студент відповідає усно, інший виконує завдання на дошці, решта студентів виконують індивідуальні письмові завдання на картках чи у зошитах.

Поряд із традиційними методами контролю, у процесі професійної підготовки майбутніх учителів, застосовується достатньо нові методи – метод тестового та програмованого контролю.

Тестовий контроль – це сучасний метод контролю, що використовується у навчальному процесі ВНЗ для перевірки рівня оволодіння майбутніми вчителями іноземних мов ключовими компетенціями (мовною, соціокультурною, методичною). Засобом такої перевірки є тестові завдання.

Тест – це стандартизоване завдання, за результатами якого роблять висновок про знання, уміння, навички (здібності, професійну придатність, обдарованість тощо) того, кого випробовують [11: 127].

В. Л. Оргинський стверджує, що "тести становлять стандартизований комплект завдань щодо певного навчального матеріалу, за допомогою яких визначають рівень його опанування. Тести дають змогу об'єктивно оцінювати рівень опанування теоретичних знань, практичних навичок та вмінь" [3: 280]. Дослідник поділяє тести на чотири типи відповідно до цілей навчання:

- перевірки знань (фактів, понять, законів, теорій), тобто знання таких відомостей, які необхідно було раніше запам'ятати і тепер відтворити. Головне тут – репродукування знань;
- виявлення вмінь виконати певні розумові дії на основі здобутих знань. Вимагають уміння розв'язати типові завдання;
- виявлення вмінь самостійно здійснити критичний аналіз вивченого матеріалу;
- визначення вмінь студентів творчо використовувати здобуті знання під час розв'язання нестандартних завдань [3: 280].

Відповідно до мети використання та місця у навчальному процесі тести поділяються на навчальні та контрольні. Викладач використовує навчальні тести з метою перевірки прогалів у знаннях майбутніх учителів іноземних мов, задля подальшого їх усунення. Навчальні тести слугують для визначення рівня

оволодіння студентами змістом навчального матеріалу, а також є засобом його повторення та закріплення. Вони застосовуються на всіх етапах роботи. Контрольні тести використовуються викладачем для підведення підсумків роботи з вивчення певної теми чи розділу, вони є засобом перевірки теоретичних знань, закріплених у результаті виконання навчальних тестів.

Найвагомішим недоліком тестового контролю є те, що за допомогою такого контролю неможливо перевірити рівень володіння студентами комунікативною компетенцією. Адже комунікативна компетенція майбутніх учителів іноземних мов полягає у грамотності мовлення, правильності вимови, в умінні використовувати ораторські прийоми.

О. В. Васюк також зазначає, що "тестування не може повністю замінити усні й практичні форми контролю. Вміння володіти спеціальною термінологією, логічно будувати речення, доступно і зрозуміло висловлювати свої думки найповніше можна перевірити за допомогою усних форм контролю (семінарські заняття), а ступінь сформованості практичних умінь та навичок – на практичних заняттях та під час різних видів навчальної та виробничо-технологічної практик" [12: 29].

Досить часто у вищих навчальних закладах тестовий контроль здійснюється за допомогою комп'ютерних програм – програмований контроль (комп'ютерне тестування).

Програмований тестовий контроль – це новітній метод контролю, що використовується у процесі професійної підготовки майбутніх учителів мов, для перевірки рівня володіння ключовими компетенціями шляхом комп'ютерного тестування, що дає змогу відразу отримати результати перевірки без безпосереднього особистого контакту між викладачем та студентами.

Комп'ютерне тестування здійснюють у формі самостійного діалогу студента з комп'ютером у присутності відповідальної за організацію тестування особи або без неї, з можливістю збереження результатів тестування. Результати комп'ютерного тестування використовуються для контролю і корегування навчального процесу та розробки заходів щодо підвищення його якості [13: 80].

Програмований тестовий контроль виконує дві основні функції:

- контролююча – перевірка рівня засвоєних студентами теоретичних знань і вміння їх застосувати;
- стимулююча – заохочення до поглиблення знань, підвищення мотивації навчальної діяльності студентів за рахунок участі у своєрідному інтелектуальному змаганні.

На нашу думку, найефективнішим методом перевірки вміння майбутніх учителів іноземних мов формувати комунікативну компетенцію в учнів основної школи є практичний контроль (практична перевірка).

Практична перевірка дає можливість виявити, як студенти вміють застосовувати отримані знання на практиці, наскільки вони оволоділи необхідними вміннями, головними компонентами діяльності. У процесі виконання професійних завдань студент обґрунтовує прийняті рішення, що дає можливість встановити рівень засвоєння теоретичних положень, тобто одночасно з перевіркою умінь здійснюється перевірка знань [10: 10].

Цей метод найчастіше застосовують на практичних заняттях, на яких використовуються інтерактивні методи навчання такі, як "ділова гра" та "кейс-метод", під час яких імітуються ситуації, наближені до реально-професійних, та при проходженні навчальної, педагогічної і переддипломної практики.

По-четверте, застосовуються декілька видів контролю – перевірки рівня професійних знань, умінь і навичок майбутніх учителів іноземних мов. Перевірка проводиться з метою оцінки результатів навчальної діяльності студентів та здійснюється відповідно до критеріїв і показників оцінювання.

У ВНЗ застосовуються наступні види контролю (перевірки): попередній, поточний, періодичний або рубіжний (тематичний, модульний), підсумковий (заключний). Для організації цих видів перевірки викладач використовує різні методи та форми контролю. Загальними формами організації перевірки є: індивідуальна, групова і комбінована, самоконтроль і взаємоконтроль. Конкретними формами перевірки є контрольне практичне заняття, опитування, залік, екзамен, захист курсової та дипломної роботи.

Поточний контроль – це систематична перевірка та оцінка знань, умінь і навичок майбутніх учителів іноземних мов, що спонукає їх до самостійного, регулярного та ритмічного навчання. Такий контроль тримає студентів у тонусі протягом усього процесу навчання, він змушує готуватися до перевірки кожного дня, а не в кінці навчального семестру та року. Поточний контроль використовується викладачем у повсякденній навчальній роботі. Поточний контроль застосовується як на практичних, так і лекційних заняттях. На лекційних заняттях викладач перевіряє наскільки точно та правильно студенти сприйняли навчальний матеріал шляхом усного опитування або із застосуванням тестів. Така перевірка проводиться наприкінці заняття і не займає багато часу. На практичних і семінарських заняттях викладач перевіряє готовність студентів до занять (перевірка виконання домашніх завдань) шляхом індивідуального, фронтального (групового) та комбінованого опитування. Також поточна перевірка відбувається під час виконання студентами тестових письмових завдань (10-15 хв.) та невеликих самостійних письмових робіт (до 20 хв.).

Періодичний або рубіжний (тематичний, модульний) контроль проводиться для перевірки та оцінки вивченого, впродовж кількох попередніх занять, матеріалу теми чи розділу. За допомогою рубіжного

контролю визначається наскільки добре майбутні вчителі іноземних мов володіють системою професійних знань, умінь та навичок і чи відповідає їх рівень засвоєння програмним вимогам. На відміну від поточного контролю, що перевіряє первинні знання з теми, періодичний – дає змогу перевірити обсяг і глибину знань, рівень умінь та навичок студентів, що засвоювалися та відпрацьовувалися впродовж довшого періоду часу.

Різновидами періодичного контролю є тематичний та модульний контроль.

Тематичний контроль застосовується для перевірки рівня оволодіння майбутніми вчителями іноземних мов знаннями, уміннями та навичками (ключовими компетенціями) після опрацювання певної теми чи розділу.

Модульний контроль застосовується для перевірки знань, умінь і навичок студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини навчальної дисципліни – змістового модуля.

На заключних етапах професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов використовується підсумковий контроль. Цей вид контролю застосовується для перевірки та оцінки рівня оволодіння студентами ключовими компетенціями за певний період навчання (семестр, рік, курс навчання). До форм підсумкового контролю належать заліки, семестрові та державні екзамени, захист курсових та дипломних робіт. Підсумкова перевірка під час заліку та семестрового екзамену відбувається шляхом комп'ютерного тестування, під час державного екзамену – шляхом усного індивідуального опитування та письмової перевірки, під час захисту курсових та дипломних робіт – шляхом усного індивідуального опитування. У процесі підсумкового контролю відбувається перевірка самостійної та наукової роботи, рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється для визначення та оцінки дійсного рівня обсягу, якості, глибини професійних знань майбутніх учителів іноземних мов та вмінь застосовувати їх у практичній діяльності відповідно до моделі спеціаліста.

Порядок здійснення всіх видів контролю (перевірок) визначений наказами, розпорядженнями, положеннями вищих навчальних закладів, методичними рекомендаціями, спеціальними інструкціями та вказівками.

Варто зазначити, що сукупність форм і методів контролю, що застосовується під час попереднього, поточного, періодичного та підсумкового контролю, формує рейтингову систему контролю та оцінки професійних знань, умінь та навичок майбутніх учителів іноземних мов.

Рейтингова система контролю та оцінки – це система перевірки якості виконаної студентами роботи (навчальної, самостійної, наукової) та рівня оволодіння професійними компетенціями, що передбачає оцінювання у балах результатів, отриманих під час попередньої, поточної, періодичної та підсумкової перевірки, які здійснюються шляхом застосування відповідних форм і методів контролю.

По-п'яте, проводиться аналіз результатів контролю та їх врахування у подальшій організації процесу професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

Аналіз результатів рейтингової системи контролю дозволяє визначити коефіцієнт результативності та коефіцієнт якості знань, умінь і навичок студентів.

Показники коефіцієнта результативності та коефіцієнта якості дають можливість встановити рівень оволодіння ключовими компетенціями усіх студентів групи. Порівняння результатів показників протягом кількох навчальних семестрів дозволяють відслідковувати динаміку змін у рівнях оволодіння компетенціями – підвищення чи зниження якості професійних знань, умінь і навичок майбутніх учителів іноземних мов.

Аналіз результатів контролю проводиться з метою виявлення як сильних, так і слабких сторін професійної підготовки, з метою корекції та удосконалення процесу формування ключових компетенцій студентів.

По-шосте, результати контролю обов'язково доводяться до відома майбутніх учителів іноземних мов.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, у статті ми розглянули порядок та особливості застосування педагогічної діагностики у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов і дійшли висновку, що діагностика є важливою складовою навчального процесу і застосовується не лише для перевірки й оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок студентів, а й для виявлення й усунення недоліків. Перспективи подальшого дослідження ми вбачаємо у розробці викладачами вищої школи власних методик використання педагогічної діагностики, беручи за основу вищеописаний порядок проведення діагностування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Ефремов О. Ю. Особенности педагогической диагностики в высшей военной школе [Електронний ресурс] / О. Ю. Ефремов. – Режим доступу : // www.superinf.ru/.
2. Реттих С. В. Спецификация диагностики компетенций обучающихся / С. В. Реттих // Вестник Алтайской академии экономики и права : [науч. журн.] – Б. : 2011. – № 5 (23). – С. 128–132.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
4. Підласий І. П. Педагогіка : Новий курс : [підручник для студентів вищих навчальних закладів : у двох книгах]. Книга 1 : Загальні основи. Процес навчання / І. П. Підласий. – М. : Гуманітарний видавничий центр ВЛADOS, 2008. – 576 с.

5. Положення про організацію навчального процесу в Запорізькому національному технічному університеті / [укладачі : В. Г. Прушківський, С. Т. Яримбаш, О. В. Климов, В. Л. Грешта, А. В. Соколов]. – Запоріжжя : Навчально-методичний відділ ЗНТУ, 2011. – 121 с.
6. Інформаційний пакет ECTS 2013 – 2014 / Національна академія державного управління при президентові України. – Київ, 2013. – 31 с.
7. Зуєнко Н. О. Критеріально-рівневий підхід до формування комунікативної культури студентів вищих аграрних навчальних закладів / Н. О. Зуєнко // Нові технології навчання : [науково-методичний збірник] / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2010. – Вип. 63. – Ч. 2. – С. 107–110.
8. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : [підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів] / А. М. Алексюк – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
9. Зайченко І. В. Педагогіка : [навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / І. В. Зайченко. – [2-ге вид.]. – К. : Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.
10. Янченко О. І. Форми і методи контролю знань в умовах сучасних навчальних технологій : [методична розробка] / О. І. Янченко. – Кривий Ріг : Інгулецький технікум Криворізького технічного університету, 2008. – 27 с.
11. Актуальні проблеми забезпечення практичної спрямованості підготовки кадрів для органів внутрішніх справ України : [матеріали наук.-практ. конф., (м. Харків, 5 трав. 2012 р.)] / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2012. – 188 с.
12. Васюк О. Організація контролю навчання студентів / О. Васюк, Н. Майданюк // Вісник Книжкової палати : [наук.-практ. журн.]. – К. : Книжкова палата України, 2009. – № 5. – С. 27–29.
13. Міщенко Т. Г. Комп'ютерні технології тестування і контролю навчання студентів економічних ВНЗ / Т. Г. Міщенко // Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків : [збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції, (18-19 жовтня 2012 р.)]. – Черкаси : ЧІБС УБС НБУ, 2012. – С. 437–439.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Efremov O. Yu. Osobennosti pedagogicheskoy diagnostiki v vysshey voennoy shkole [Peculiarities of the Pedagogical Diagnostics in the Higher Military School] [Elektronnyy resurs] / O. Yu. Efremov. – Rezhym dostupu : // www.superinf.ru/.
2. Rettikh S. V. Spetsyifikatsiya diagnostiki kompetentsiy obuchayushchikhsya [The Diagnostics Specificity of Pupils' Competences] / S. V. Rettikh // Vestnik Altayskoy akademii ekonomiki i prava : [nauch. zhurn.]. – B. : 2011. – № 5 (23) – S. 128–132.
3. Ortyns'kyu V. L. Pedagogika vyshchoyi shkoly [Pedagogy of Higher School] : [navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh, zakladiv] / V. L. Ortyns'kyu. – K. : Tsentri uchbovoyi literatury, 2009. – 472 s.
4. Pidlasyy I. P. Pedagogika : Novyy kurs [Pedagogy : the New Course] : [pidruchnyk dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh, zakladiv : u dvokh knygakh]. Knyga 1 : Zagal'ni osnovy. Protsey navchannya [Book 1 : Common Bases. The Process of Education] / I. P. Pidlasyy. – M. : Gumanitarnyy vydavnychyy tsentr VLADOS, 2008. – 576 s.
5. Polozhennya pro organizatsiyu navchal'nogo protsesu v Zaporiz'komu natsional'nomu tekhnichnomu universyiteti [Provisions on the Organization of the Educational Process in Zaporizhzhya National Technical University] / [ukladachi : V. G. Prushkivskyy, S. T. Yarymbash, O. V. Klymov, V. L. Greshta, A. V. Sokolov]. – Zaporizhzhya : Navchal'no-metodychnyy viddil ZNTU, 2011. – 121 s.
6. Informatsiyyny paket ECTS 2013 – 2014 [Informational Package ECTS 2013 – 2014] / Natsional'na akademiya derzhavnogo upravlinnya pry prezidentovi Ukrainy. – Kyiv, 2013. – 31 s.
7. Zuyenko N. O. Kryterial'no-rivnevyy pidkhid do formuvannya komunikativnoyi kul'tury studentiv vyshchyykh agrarnykh navchal'nykh zakladiv [The Criterion-Level Approach to the Formation of Agrarian Students' Communicative Culture in Higher Educational Establishments] / N. O. Zuyenko // Novi tekhnologiyi navchannya [New Technologies of Education] : [naukovo-metodychnyy zbirnyk] / Instytut innovatsiynykh tekhnologiy i zmistu osvity MON Ukrainy. – Kyiv, 2010. – Vyp. 63. – Ch. 2. – S. 107–110.
8. Aleksyuk A. M. Pedagogika vyshchoyi osvity Ukrainy. Istoriya. Teoriya [Pedagogy of Higher Education of Ukraine. History. Theory] : [pidruchnyk dlya studentiv, aspirantiv ta molodykh vykladachiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv] / A. M. Aleksyuk. – K. : Lybid', 1998. – 560 s.
9. Zaychenko I. V. Pedagogika [Pedagogy] : [navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh pedagogichnykh navchal'nykh zakladiv]. – [2-ge vyd.]. – K. : Osvita Ukrainy, KNT, 2008. – 528 s.
10. Yanchenko O. I. Formy i metody kontrolyu znan' v umovakh suchasnykh navchal'nykh tekhnologiy [Forms and Methods of Knowledge Control in the Conditions of Modern Educational Technologies] : [metodychna rozrobka] / O. I. Yanchenko. – Kryvyi Rig, 2008. – 27 s.
11. Aktual'ni problemy zabezpechennya praktychnoyi spryamovanosti pidgotovky kadriv dlya organiv vnutrishnikh sprav Ukrainy [Current Issues of Supplying the Staff's Practical Orientation for the Internal Affairs Bodies of Ukraine] : [materialy nauk.-prakt. konf., (m. Kharkiv, 5 trav. 2012 r.)] / MVS Ukrainy, Khark. nats. un-t vnutr. sprav. – KH. : KHNUVS, 2012. – 188 s.
12. Vasyuk O. Organizatsiya kontrolyu navchannya studentiv [Organization of Students' Learning Control] / O. Vasyuk, N. Maydanyuk // Visnyk Knyzhkovoyi palaty [The Journal of Book Chamber] : [nauk.-prakt. zhurn.]. – K. : Knyzhkova palata Ukrainy, 2009. – №5 – S. 27–29.
13. Mishchenko T. G. Komp'yuterni tekhnologiyi testuvannya i kontrolyu navchannya studentiv ekonomichnykh VNZ [Computer Testing and Control Technologies of Students' Teaching in the Economical Higher Educational Establishments] / T. H. Mishchenko // Bankiv'ska systema Ukrainy v umovakh globalizatsiyi finansovykh rynkiv : [zbirnyk tez VII Mizhnarodnoyi nauково-praktychnoyi konferentsii, (18-19 zhovtnya 2012 r.)]. – Cherkasy : CHIBS UBS NBU, 2012. – S. 437–439.

Матеріал надійшов до редакції 01.07. 2014 р.

Дуброва С. В. Особенности применения педагогической диагностики в процессе профессиональной подготовки будущих учителей иностранных языков.

Статья посвящена проблеме использования педагогической диагностики в процессе профессиональной подготовки будущих учителей иностранных языков. Рассмотрены порядок и особенности применения педагогической диагностики в учебном процессе вуза. Выяснено, что педагогическая диагностика позволяет проанализировать процесс профессиональной подготовки студентов, определить его результативность, выявить пробелы в подготовке, устранить их, подтвердить успешные результаты и спроектировать следующие этапы профессиональной подготовки.

Ключевые слова: педагогическая диагностика, профессиональная подготовка, критерии оценки, показатели оценки, методы контроля, виды контроля.

Dubrova S. V. The Specifics of the Pedagogical Diagnostics Application in the Professional Future Foreign Language Teachers' Preparation.

In the article we describe the process of using the pedagogical diagnostics in the professional future foreign language teachers' preparation. We describe the order and specifics of application of the pedagogical diagnostics in the educational process. In the professional future foreign language teachers' preparation the pedagogical diagnostics is used in that way: firstly, defining the object and forming the aim; secondly, defining the criteria and indices of the level of mastering of professional competences; thirdly, choosing and using the appropriate inspection methods; fourthly, using several types of inspection; fifthly, analyzing the inspection results and taking into consideration the further organization of the educational process; sixthly, bringing the inspection results to the students' knowledge. We have defined that the most common inspection methods are the oral, written and combined examination, the test and programmed control, the practical control. The systematical using of inspection methods in the educational process allows determining the progress rating of the educational work and the level of mastering of professional competences. Also we have defined the most common types of inspection (check), these are previous, running, cycle control (thematic, modular) and total control. To organize these types of check we have used various inspection methods and forms of control. The general forms of control are individual, group and combined control, self-control and mutual control. The specific forms of control are controlling lessons, examinations, tests, defense of an undergraduate thesis and a qualification project. The pedagogical diagnostics allows analyzing the process of the professional future foreign language teachers' preparation, determining its effectiveness, debugging the gaps in the student's knowledge, confirming the successful results and planning the next grade of the professional training.

Key words: pedagogical diagnostics, professional training, criteria and indices of valuation, inspection methods, types of inspection (check).